

*Vrienden van
Middachten*

Stichting Vrienden van Middachten
Landgoed Middachten 3
6994 JC De Steeg

telefoon : 026 - 4952186
fax : 026 - 4955115
e-mail : info@middachten.nl
www.vriendenvanmiddachten.nl

BELEIDSPLAN STICHTING VRIENDEN VAN MIDDACHTEN 2026-2030

1. INLEIDING

Middachten is een particulier landgoed met een voor Nederland uitzonderlijk karakter. Deze uniciteit wordt gevormd door de grootte, authenticiteit en samenhang tussen de verschillende onderdelen. Deze samenhang is in de loop van de jaren op organische wijze gegroeid. De verantwoordelijkheid voor het landgoed rust al meer dan 800 jaar bij door vererving (binnen de familieband) elkaar opvolgende geslachten. Kasteel Middachten ontleent zijn bijzondere plaats tussen de Nederlandse rijksmonumenten vooral aan zijn architectuurhistorische betekenis. Het uitzonderlijke belang van Middachten heeft echter een extra dimensie in de continuïteit van zijn eeuwenlange bewoningsgeschiedenis en daarmee in de ontwikkeling van het goed met huis, tuinen, park, land, inventarissen en archieven. Middachten is hoogst waarschijnlijk het enige landgoed waar dit doorlopende historische verband tussen grond, huis en bewoners nog zo goed bewaard en nog zo manifest aanwezig is, mede gelet op de authenticiteit en daarmee samenhangende cultuurhistorische waarde van het bezit en de schaal daarvan. Middachten is daarmee voor Nederland een uiterst zeldzaam voorbeeld van een eenheid in de aan dergelijke huizen verbonden leefcultuur over een onafgebroken periode. Het maatschappelijk belang van de instandhouding is dan ook groot. In 2019 is Middachten door de Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap aangewezen als nationaal beeldbepalend, iconisch rijksmonument. Dit is een bijzondere erkenning en waardering van alle inspanning van de medewerkers en de vele vrijwilligers die bij Middachten betrokken zijn.

Middachten wordt landelijk gezien als een voorbeeld van goede instandhouding van een (particulier) landgoed. Dat betreft naast het professionele beheer en de continuïteit ook de wijze waarop veel mensen uit de Rhedense gemeenschap én daarbuiten al sinds jaar en dag een bijdrage leveren aan de instandhouding, die veel inzet en financiën vraagt. Het maatschappelijk draagvlak dat tot uiting komt door bestaan en werkzaamheden van de Stichting Vrienden van Middachten (hierna SVVM) is essentieel voor het landgoed. Het toont de enorme betrokkenheid van een grote en diverse groep mensen – vrijwilligers en vrienden - bij het landgoed. Daarmee biedt het tevens de mogelijkheid om extra fondsen aan te trekken voor de instandhouding. SVVM wil als steunstichting dan ook net als in de voorgaande jaren graag haar bijdrage blijven leveren aan het voortbestaan van Middachten door het verwerven van vrienden, kennis, geld en aandacht. Daarnaast ondersteunt de stichting het vrijwilligerswerk dat behoud en openstelling van Middachten mogelijk maakt.¹

In dit beleidsplan geeft de stichting een overzicht van haar voornemens voor de komende vijf jaar (periode 2026 tot en met 2030). Daarmee wordt voortgeborduurd op het beleidsplan 2021-2025. Het beleidsplan wordt minimaal iedere vijf jaar geëvalueerd door het bestuur.

¹ Naast de SVVM kent Middachten nog een steunstichting in de vorm van de Stichting Kasteel Middachten (SKM). Deze stichting beheert de inboedel van het kasteel en streeft ernaar deze goed te behouden en te ontwikkelen <https://www.middachten.nl/stichting-kasteel-middachten/>

2. DOELSTELLING

Met inachtneming van de statutaire doelstelling richt de stichting zich op:

- a. De instandhouding van Middachten, met het kasteel en de daarbij behorende gebouwen en zijn omgeving als cultuurhistorisch monument.
- b. De instandhouding van de kasteeltuin als cultuurhistorisch erfgoed en de openstelling ervan voor het publiek in het algemeen en de bevolking van de gemeente Rheden en provincie Gelderland in het bijzonder. Onderdeel hiervan is het bewaren en ontwikkelen van de kennis die noodzakelijk is om een dergelijke tuin in stand te houden².
- c. Het werven, faciliteren en coördineren van de inzet van vrijwilligers en het onderhouden en verstevigen van de contacten met hen.
- d. Het werven van vrienden en bedrijfsvrienden en het onderhouden en verstevigen van de onderlinge relaties. De ambitie is om in 2030 minimaal 500 vrienden en 10 bedrijfsvrienden te hebben.
- e. Het ambassadeurschap voor Middachten bij overheden, fondsen, gelieerde instellingen en organisaties en omgeving.
- f. Het verkrijgen van incidentele giften, legaten en fondsen voor de ondersteuning van de instandhouding van Middachten.

3. WERKZAAMHEDEN

Om de doelen zoals in paragraaf 2 geformuleerd te halen, worden in de komende beleidsperiode de volgende werkzaamheden uitgevoerd:

Organisatorisch

- a. Er komt een aparte vriendenpagina op de website van Middachten.
- b. Bestuur en de medewerkers die het betreft communiceren vanuit een vriendenmailadres.
- c. Er wordt een digitaal vriendenadministratiesysteem aangeschaft. Via dit systeem worden de contacten met (nieuwe) vrienden onderhouden, bijdragen geïnd en wordt gecommuniceerd over voortzetting c.q. beëindiging van het lidmaatschap.
- d. Middachten stelt een nieuwe vrijwilligerscoördinator aan die in overleg met het bestuur de inzet en activiteiten van de vrijwilligers aanstuurt. Samen met de coördinator actualiseert het bestuur het vrijwilligersbeleid dat als bijlage bij dit beleidsplan zal worden gevoegd. Hierin worden ook afspraken met betrekking tot de inzet van de vrijwilligers voor de Stichting Kasteel Middachten meegenomen.

Vrijwilligers en vrienden

- e. Jaarlijks wordt in ieder geval één vriendenbijeenkomst georganiseerd waar vrienden, bestuur en familie elkaar kunnen ontmoeten.
- f. Tweemaal per jaar wordt een vrijwilligersbijeenkomst georganiseerd en eens per twee jaar een uitstapje voor de vrijwilligers waarin zij elkaar, bestuur, medewerkers en familie kunnen ontmoeten.
- g. Vooralsnog wordt volstaan met de reguliere vrienden en bedrijfsvrienden. Indien nodig geacht voor een breder draagvlak wordt onderzoek gedaan naar een eventueel verder gedifferentieerd lidmaatschap.
- h. Periodiek worden digitale nieuwsbrieven naar alle vrienden verzonden.
- i. Nieuws en oproepen worden daarnaast gedeeld via social media.
- j. Bij alle evenementen op Middachten zijn de vrienden zichtbaar aanwezig.
- k. Er wordt onderzoek gedaan naar de verbijzondering van al bestaande activiteiten ter ondersteuning van werving en behoud van vrienden.

² Dit doel voert direct terug op het feit dat de stichting voortkomt uit de Stichting Kasteeltuin Middachten.

- l. De inzet van de vrienden bij de instandhouding wordt – waar mogelijk - zichtbaar gemaakt via fysieke en digitale berichten.
- m. Bij de organisatie van activiteiten en evenementen wordt per keer bekeken op welke manier en voor welke vrienden de betreffende activiteit een exclusief karakter kan krijgen zodat hiervan een wervend karakter kan uitgaan om vriend te blijven of worden (bijvoorbeeld een preview, kijkje achter de schermen of korting op entreekaartje).
- n. Nieuwe vrienden ontvangen een welkomstgeschenk.

4. FINANCIEN

Werving

- a. Fondsen worden op een kleinschalige en directe manier geworven.
- b. De stichting is aangemerkt als algemeen nut beogende instelling in de zin van de Wet inkomstenbelasting 2001 en is een zogeheten culturele ANBI. Doel is om deze status te blijven behouden door aan de daarvoor geldende voorwaarden te blijven voldoen. Door deze status kan de stichting vrij van schenkingsrecht donaties ontvangen en kunnen donateurs onder voorwaarden fiscale voordelen genieten. Bij aanzienlijke schenkingen is de stichting bereid om ten behoeve van de betreffende donateur te (laten) onderzoeken op welke wijze dit fiscaal gefaciliteerd kan worden.
- c. De stichting streeft ernaar om incidentele giften en legaten te werven. De mogelijkheden om als (bedrijfs-)vriend betrokken te worden bij Middachten zal in verband daarmee onder de aandacht worden gebracht bij notarissen en vermogensbeheerders in de regio.

Beheer

Het jaarlijks verkregen vermogen wordt zo direct mogelijk besteed, dat wil zeggen met gerichte doelen en zo snel mogelijk. De indirecte kosten zijn minimaal en hebben louter betrekking op uitgaven als bankadministratie, inschrijving KvK, reis- en onkostendeclaraties en de kosten voor administratie en promotie. De bestuursleden ontvangen geen onkostenvergoeding en nemen hun reiskosten in principe voor eigen rekening.

Alle opbrengsten en kosten worden in beginsel verantwoord in het jaar waarin zij zijn ontvangen dan wel uitgegeven. Als rentebaten worden verantwoord de aan het verslagjaar toe te rekenen ontvangen c.q. te vorderen renten uit hoofde van uitstaande banksaldi.

Besteding

Het geld van de stichting wordt - na aftrek van de organisatiekosten - geïnvesteerd in de instandhouding van Middachten. Hiervoor kunnen projecten worden aangedragen door de organisatie Middachten, vrijwilligers, vrienden en bestuursleden.

5. ORGANISATIE

De heer A.T. Fennema is gevolmachtigd rentmeester van de stichting.

Bestuur

Het bestuur is belast met:

- De vorming en uitvoering van het vastgestelde beleid.
- Fondsenwerving en besteding van inkomsten.
- Werving, inzet en functioneren van de vrijwilligers.
- Werving (bedrijfs-)vrienden.

Bestuursleden treden daarnaast bij diverse activiteiten op als gastheer/-vrouw.

Het bestuur bestaat uit ten hoogste zeven leden die voor vier jaar worden benoemd en tweemaal herbenoembaar zijn. De eigenaar van Middachten en de vrijwilligerscoördinator zitten qualitate qua voor onbepaalde tijd in het bestuur.

Per 1 januari 2026 bestaat het bestuur uit:

- De heer F.W.F.L. Graaf zu Ortenburg
- De heer R.C. König, voorzitter
- Mevrouw M. Sanderman, secretaris
- De heer R. Roelfzema
- De heer M. de Beurs
- Mevrouw J. Perryck
- De heer J. Jansen (coördinator vrijwilligers)

Beheercommissie tuin

De beheercommissie is ingesteld om kennis over het onderhoud van de tuin uit te wisselen en te adviseren over het beheer. Hierbij zijn personen van buiten Middachten betrokken, op welke wijze o.a. aan de maatschappij verantwoording wordt afgelegd over het gevoerde beheer, in het bijzonder de herstelprojecten. Op dit moment bestaat de beheercommissie uit vertegenwoordigers van de gemeente Rheden en werkvoorziening Scalabor, familie, conservator, tuinbaas en rentmeester. De heer W. Zieleman is voorzitter van de commissie. De commissie komt viermaal per jaar bijeen onder verantwoording van het bestuur.

Vrijwilligers

Bij de openstelling van tuin en huis, de bemensing van de oranjerie, rondleidingen en de organisatie van diverse evenementen zoals Open Monumentendag en de kerstopenstelling wordt een beroep gedaan op de inzet van de ongeveer honderd vrijwilligers. Daarnaast zijn vrijwilligers behulpzaam bij onderhoud en inventarisatie van de inboedel en onderhoudt een vaste groep vrijwilligers de kruidentuin en de bronbossen op het landgoed. De vrijwilligers worden aangestuurd door een coördinator die ook zitting heeft in het bestuur.

DE STEEG, 27 NOVEMBER 2025